

בבית המשפט העליון

רע"פ 7860/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: נתן פורמן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה
בע"ח 44003-10-18 שניתנה ביום 25.10.2018 על ידי כבוד
השופט ד' פיש

בשם המבקש: עו"ד יואל גולדברג

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט ד' פיש) בע"ח 44003-10-18 מיום 25.10.2018, בגדרה נדחה ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ד' אריאלי) בצ"א 58223-11-16 מיום 16.10.2018. במסגרת ההחלטות הוארכה תפיסת נכסיו של המבקש ב-120 ימים נוספים.

1. עיקרי הפרשה פורטו בהחלטות קודמות שניתנו בעניינו של המבקש ולא מצאתי לחזור על הדברים. בתמצית יאמר כי נגד המבקש מתנהלת חקירה בחשד לעבירות שוחד, קבלת דבר במרמה, הפרת אמונים בתאגיד, והלבנת הון, וזאת בגין כספים שקיבל לכאורה מחברת "מרצדס בנץ" בעת שכיהן בתפקיד בכיר בחברת "אגד". היקף העבירות המיוחסות למבקש עומד על למעלה מ-10 מיליון ש"ח.

2. במסגרת החקירה ועוד בטרם הוגש כתב אישום, נתפסו בשלהי חודש נובמבר 2016 כספים ונכסי נדל"ן שהיו רשומים על שמו של המבקש. בהחלטה מיום 18.12.2016 אישר בית משפט השלום את המשך החזקת התפוסים וקבע כי קיים חשד סביר הקושר את המבקש לעבירות. עם זאת, נערכה הבחנה בין עוצמת החשד ביחס לעבירות בהיקף של 5.6 מיליון ש"ח אשר הוערכה כגבוהה, לבין עוצמת החשד ביחס לעבירות בהיקף של 4.7 מיליון ש"ח אשר הוערכה כנמוכה ונסמכת על ראיות נסיבתיות.

3. במסגרת ההחלטות הקודמות נעתר בית משפט השלום מספר פעמים לבקשות המשיבה, והאריך את החזקת התפוסים על אף התנגדותו של המבקש. במסגרת האיזון בין השיקולים השונים הצריכים לעניין, וכיניהם – התמשכות ההליכים, מסכת הראיות הקיימת וחזקת החפות העומדת למבקש – הורה בית המשפט על השבת סכומי כסף למבקש בסכום מצטבר של כ-700,000 ש"ח. כמו כן, בהחלטתו האחרונה מצא בית המשפט להיעתר לבקשה באופן חלקי כך שהחזקת התפוסים הוארכה בארבעה חודשים בלבד חלף ששת החודשים שביקשה המשיבה, וזאת על מנת לאפשר פיקוח שיפוטי הדוק יותר אחר קצב התקדמות החקירה. על החלטות אלו הוגשו עררים שנדחו בעיקרו של דבר על ידי בתי המשפט המחוזיים. בשלושה מהמקרים הגיש המבקש בקשות רשות לערור לבית משפט זה, שנדחו אף הן (רע"פ 1306/17 מיום 10.2.2017 מפי השופט נ' הנדל, רע"פ 7493/17 מיום 22.11.2017 מפי השופט ח' מלצר ורע"פ 4487/18 מיום 28.6.2018 מפי השופט י' עמית).

4. ביום 16.10.2018 האריך בית המשפט השלום בפעם החמישית את המשך החזקת התפוסים. בית המשפט עמד על כך שאף שעסקינן בחקירת פרשה מסועפת המצריכה פעולות מורכבות בישראל ומחוצה לה – היא מתנהלת במשך למעלה משנתיים, כשסופה לא נראה לעין. בית המשפט ציין כי אמנם חזקת החפות והפגיעה המתמשכת בקניינו של המבקש מטים את הכף לדחיית הבקשה, אך האיזון בין טענות הצדדים מצוי בהשבת סכום כסף משמעותי נוסף לידי המבקש שיתן ביטוי לפגיעה המתמשכת בזכויותיו. עוד צויין כי נוכח התמשכות הליכי החקירה יש צורך בפיקוח שיפוטי הדוק וכי על המשיבה להשקיע את מירב המאמצים על מנת לסיים את החקירה במהירות המירבית. בסופו של יום, הורה בית המשפט על השבת סך של 1,000,000 ש"ח מתוך הכספים המוחזקים על ידי המשיבה והאריך את המשך החזקת יתרת הכספים והנכסים ב-120 ימים נוספים.

5. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי, וזה נדחה. בית המשפט המחוזי מצא כי נשקלו כלל השיקולים הרלוונטיים וכי החלטתו של בית משפט השלום היא סבירה ומאוזנת. הוער כי דומה שהחקירה מתנהלת כסדרה ומצויה בשלבים מתקדמים, אך גם אם המבקש לא זקוק לכסף לצורכי מחייה, אין משמעות הדבר שניתן להחזיק בנכסיו ללא הגבלת זמן. בית המשפט חזר על החשיבות שבקידום החקירה והבאתה לידי סיום, אך לא מצא כי יש בנסיבות המקרה כדי להורות על שחרור מלוא התפוסים לידי המבקש.

6. מכאן הבקשה שלפניי.

המבקש סבור כי שלילת קניינו לתקופה נוספת אינה מידתית ופוגעת בזכויותיו. החזקת הכספים על ידי המשיבה מונעת ממנו להשקיע את הונו ולהגדיל את רווחיו, ובשל כך נגרמים לו הפסדים ניכרים. בין היתר נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא התייחס בהחלטתו לחלוף הזמן, כאשר לטענת המבקש, המשיבה מסרבת לנקוב במועד בו יוגש כתב אישום, לא כל שכן מועד שבו תסתיים החקירה, ובנקודת הזמן הנוכחית יש להורות על שחרור כל התפוסים או על חלופות אחרות שיבטיחו את תכלית התפיסה. לחלופין עותר המבקש לקבוע מועד סופי קרוב להגשת כתב אישום וכי אם זה לא יוגש ישוחררו התפוסים לידיו.

7. לאחר עיון בהחלטות השונות שניתנו בעניינו של המבקש ובבקשתו הנוכחית, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

עסקינן בבקשה מכוח סעיף 38א(ב) לפקודת סדר הדין הפלילי, כאשר נקבע בפסיקה שעל בקשה מסוג זה יחולו אמות המידה הנהוגות בבקשה לרשות ערעור ב"גלגול שלישי". בהתאם, רשות לערור בבקשות אלו תינתן רק במקרים בהם עולה שאלה משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (רע"פ 4526/18 אלוביץ נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (5.8.2018) (להלן: עניין אלוביץ); בש"פ 4971/08 וייסמן נ' מדינת ישראל (28.10.2008); בש"פ 6951/13 הלוי נ' משטרת ישראל, מפלג הונאה ת"א, בפסקה 6 (10.12.2013); רע"פ 6675/15 דוגה נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 (5.11.2015). לשאלת סיווגו הנכון של ההליך ראו הערתו של השופט י' עמית בעניין אלוביץ, בפסקה 1). בענייננו, המבקש לא מתיימר לטעון כי עניינו מעורר שאלות עקרוניות אלא ממקד את טענותיו בסבירות ההחלטות של הערכאות קמא, בהתחשב בחלוף הזמן והתמשכות החקירה. גם בשים לב לטענות אלו לא מצאתי כי יש בהן כדי להצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

8. השיקולים אליהם נדרש בית המשפט בבואו להכריע בשאלת החזקת תפוסים נזכרו בהחלטות הקודמות ולא אשוב ואפרטן (ראו גם בש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (12.3.2006)). גם הפעם הערכאות קמא היו ערות להתמשכות החקירה ופרק הזמן הארוך בו מוחזקים התפוסים, כשהוטעם שהמשיבה אינה יכולה להמשיך ולהחזיק בנכסים ללא הגבלת זמן. ברוח ההחלטות הקודמות, נבחן קצב התקדמות החקירה והוגש לעיני בית המשפט דו"ח סודי המפרט את הפעולות שבוצעו. צויין כי נראה שהחקירה מתנהלת כסדרה ומצויה בשלבים מתקדמים. עם זאת,

ועקב הפגיעה המתמשכת בקניינו של המבקש וחזקת החפות העומדת לו בשלב זה של ההליכים – בקשת המשיבה התקבלה אך באופן חלקי, כשבסופו של יום הורה בית המשפט על החזרת סכום נכבד של 1,000,000 ₪ לידי המבקש והאריך את החזקת יתר התפוסים ב-120 ימים בלבד. עיון בהחלטות המנומקות והמפורטות מעלה כי הערכאות קמא נתנו דעתן למכלול השיקולים הצריכים לעניין, ביניהם: החשדות והראיות הקיימות נגד המבקש; מורכבות החקירה והתמשכותה; זכויות המבקש ומצבו הכלכלי. בהתחשב בכל אלו, איני סבור כי נקודת האיזון נמצאת בשחרור מלוא התפוסים לידי המבקש, והמתווה שנבחר הינו סביר ומידתי.

9. מובהר בזאת כי אין באמור כדי לגרוע מחובתן של רשויות החקירה להמשיך לקדם את החקירה ולהביא לסיומה במהירות האפשרית. אדרבא – ככל שבמסגרת פיקוחו של בית המשפט ימצא כי קצב החקירה אינו משביע רצון, ניתן לשקול שינוי נוסף של נקודת האיזון.

10. סוף דבר ונוכח האמור לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' בכסלו התשע"ט (14.11.2018).

ש ו פ ט